

*О.О. КАТЕРИНИЧ, кандидат сільськогосподарських наук,
старший науковий співробітник, завідувач відділу птахівництва
Н.В. ПРОЗОРОВА, кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник
Інститут тваринництва НААН*

Економічна ефективність використання курей вітчизняної селекції у племінних господарствах

Постановка проблеми. Завдяки високій якості продукції птахівництва та швидкій окупності ця галузь в усіх країнах займає пріоритетне місце серед галузей тваринництва. Ефективність її подальшого розвитку визначається технічними, технологічними, організаційними й економічними факторами, раціональне поєднання яких дає змогу виробляти продукцію, забезпечуючи прибутковість господарств [1,2]. Крім того, рентабельність виробництва яєць та м'яса птиці більшою мірою залежить від якості генетичних ресурсів, які використовуються для цих цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У галузевій структурі країни частка птахівництва є досить вагомою та становить близько 40–60% від загального виробництва продукції тваринництва. На нинішній час це практично єдина галузь тваринництва, яка здатна нарощувати обсяги виробництва й збільшувати наявне поголів'я [8–11]. У подальшому така тенденція зберігатиметься. Оскільки для виробництва 1 т м'яса бройлерів, або 1 т яєчної маси потрібно енергії кормів у 2,3 і 2,1 рази менше порівняно з яловичиною [4, 5].

За даними Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO) виробництво харчових яєць у світі за десятирічний період зросло з 49,8 до 62 млн т [6]. М'яса всіх видів тварин вироблено близько 281,5 млн т, у тому числі м'яса домашньої птиці – 92,3, свинини – 103,6, яловичини – 64,7 млн т [6, 7].

Виробництво продукції птахівництва в країні зосереджено у спеціалізованих під-

приємствах та господарствах населення. Валове виробництво м'яса птиці у 2012 році становило 1066,1 тис. т, з них у сільськогосподарських підприємствах – 875,1 тис. т, у господарствах населення – 191,0 тис. т; виробництво яєць – відповідно 19,12 млрд шт., у тому числі в підприємствах – 11,98; господарствах населення – 7,13 млрд шт.

Для одержання харчових яєць і м'яса в господарствах населення використовується птиця вітчизняної селекції. Нині в Інституті тваринництва НААН функціонують два племінні заводи з розведення яєчних курей породи сріблястий леггорн Бірківська барвіста та м'ясо-яєчних Геркулес білий.

Ефективність виробництва є узагальнюючою економічною категорією, яка відображається у високій результативності використання засобів виробництва і праці. У птахівництві – це одержання максимального обсягу продукції на 1 м² підлоги, або на 1 гол. птиці з найменшими витратами кормів, праці тощо. Економічна ефективність відповідає розміру чистого прибутку, що залежить від ціни реалізації продукції, для батьківського стада це – інкубаційне яйце та (або) добовий молодняк.

Мета статті – визначення економічної ефективності використання курей вітчизняної селекції в умовах племінних птахорепродукторів при одержанні інкубаційного яйця й добового молодняку для задоволення потреб населення.

Виклад основних результатів дослідження. У результаті багаторічних досліджень ученими Інституту тваринництва НААН створено популяції курей м'ясо-яєчного напряму продуктивності, які мають

Висновки. Визначено економічну ефективність виробництва інкубаційного яйця та добового молодняку при використанні курей вітчизняної селекції різного напрямку продуктивності в умовах племінного птахорепродуктора. Рівень рентабельності виробництва інкубаційних яєць для курей різного напрямку продуктивності становив – (-7,95) – 3,77 – 34,62 % для яєчно-м'ясної (14), яєчної (А) та м'ясо-яєчної відповідно. Макси-

мальний рівень рентабельності виробництва добового молодняку для м'ясо-яєчних курей – 137,84, мінімальний у яєчно-м'ясної птиці – 55,37%.

Максимальний економічний ефект на 1 гол. материнського стада при виробництві інкубаційних яєць і добового молодняку порівняно з яєчно-м'ясними курами встановлено для бірківських м'ясо-яєчних курей – 13,3– 27,0 грн відповідно.

Список використаних джерел

1. *Фисинин В.И.* Мировое животноводство: вызовы будущего/ В.И. Фисинин, С.В. Черепанов// Матер. XVII Междунар. конф. "Инновационные разработки и их освоение в промышленном птицеводстве". – Сергиев Посад, 2012. – С. 3–7.
2. *Терещенко О.В.* Україна і світові тенденції розвитку ринку племінного птахівництва / О.В. Терещенко, О.О. Катеринич, О.В. Рожковський // Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. – ІП УААН. – Харків, 2009. – Вип. 63. – С. 26–37.
3. *Буркат В. П.* Теорія, методологія і практика селекції / В. П. Буркат. – К.: „БМТ”, 1999. – 376 с.
4. *Флок Д.* Фактор, ограничивающий селекционный процесс / Д. Флок, В. Бониц // Птицеводство. – 2000. – № 1. – С.45–48.
5. Global poultry market bounces back // Poultry Executive Guide. – 2010. – Р. 4–6.
6. Іонов І. А. Перспективна програма „Розвиток галузі птахівництва” до 2020 р. / І. А. Іонов, О. В. Терещенко, О. О. Катеринич // Птахівництво: міжвід. темат. наук. зб. / ІП УААН. – Борки, 2012. – Вип. 68. – С. 178–201.
7. World egg production trend // Poultry Executive Guide. – 2010. – Р. 6–8.
8. *Jull, M.A.* 1952. Poultry Breeding (3rd edn). John Wiley & Sons, New York. – 325 pp.
9. *Turkyilmaz, M.K., Nazligul, A., Balkaya, M. & Dereli, E.F.* 2010. Effect of human factor on fear and stress reactions and some performance parameters in broiler chickens. Int. J. Poult. Sci. 9(1). – Р. 59–62.
10. *Khan, M.K.I., Khatun, M.J., Bhuiyan, M.S.A. & Sharmin, R.* 2006. Production performance of Fayoumi chicken under intensive management. Pak. J. Biol. Sci., 9(2). – Р. 179–181.
11. *Mamun, S.H.* 2005. Comparative assessment of hatchability of different strains of broiler parent stock. MS thesis, Dept. of Poultry Science, Bangladesh Agricultural University, Mymensingh, P. 14–35.

Стаття надійшла до редакції 16.09.2013 р.

* * *

Новини АПК

До інтервенційного фонду заклали 900 тис. т зерна нового врожаю

У цьому році українські аграрії намолотили 63 млн т зернових, що є абсолютним історичним рекордом.

«Цьогорічний урожай зерна становить 63 млн т. Майже по всіх культурах показники покращено порівняно з минулим роком». Намолочено понад 22 млн т пшениці, ячменю – 7,6, кукурудзи – 29, соняшнику – 10, сої – 2,7, ріпаку – 2,3, зібрано 11 млн т цукрових буряків», – про це повідомив Міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк.

Міністр наголосив, що для забезпечення продовольчої безпеки Аграрним фондом вже закладено у державний інтервенційний фонд 900 тис. т зерна цього річного врожаю. Крім того, Аграрний фонд приступив до закупівель зерна майбутнього врожаю на умовах форварду. Сумарний обсяг закупівель заплановано на рівні 1,2 млн т.

Прес-служба Мінагрополітики України